

Sport Op Basisscholen (SOB) en PPS

“Voor het verbeteren van de gezondheid van kinderen, kan de bal niet vroeg genoeg beginnen met rollen. Dus om kinderen beter te laten bewegen, wordt gym weer gegeven door een echte vakleerkracht. Samen met Sport Fryslân en gemeenten hebben wij het mogelijk gemaakt dat de vakleerkracht weer terug is van weggeweest”.

De Friesland Zorgverzekeraar

Publiek-private samenwerking

Bij publiek-private samenwerking (PPS) gaat het om een samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven, waarbij risico's, verantwoordelijkheden, middelen en competenties worden gedeeld om een gemeenschappelijk en maatschappelijk doel te bereiken. PPS is dus meer dan sponsoring. Het gaat ook om mensen (kennis en expertise), massa (netwerken en samenwerken), middelen (faciliteiten en goederen), media (communicatie en marketing) en munten (financieel).

Korte omschrijving

De Friesland Zorgverzekeraar (DFZ) en Sport Fryslân hebben de handen ineen geslagen. Samen met gemeenten en onderwijs geven zij sinds twee jaar een structurele kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs op Friese basisscholen. Dit realiseren zij door de inzet van vakleerkrachten. DFZ en Sport Fryslân vinden dat elk kind recht heeft op sport en bewegen.

Activiteiten

De inzet van vakleerkrachten moet het bewegingsonderwijs op Friese scholen versterken. De vakleerkrachten coachen en begeleiden groepsleerkrachten, introduceren lesmethodes en verzorgen in sommige gevallen een bewegingsles. DFZ, de deelnemende gemeenten, het onderwijs en het ministerie van VWS zorgen elk voor een deel van de financiering van deze vakleerkrachten. De gemeenten die al deelnemen aan Sport Op Basisscholen (SOB), krijgen binnenkort de mogelijkheid tot uitbreiding met de thema's voeding en motorische ontwikkeling. Aan voeding wordt aandacht besteed door de implementatie van [Lekker Fit! Fryslân](#) en door de inzet van de Foodtruck van [Mama Mascha](#), een mobiele kookstudio waarin leerlingen een gezonde kookles krijgen. Ook worden extra sportlessen ontwikkeld voor kinderen met een motorische achterstand. Dit programma heet SOB extra groepen.

Partijen

- **Sport Fryslân:** doet de coördinatie van SOB (mankracht).
- **DFZ:** zorgt voor de communicatie en levert een financiële bijdrage (munten, media).
- **Friese gemeenten:** leveren een financiële bijdrage, schrijven de aanvraag voor cofinanciering van DFZ en werven vakleerkrachten (munten, mankracht).
- **Regionale onderwijskoepels:** dragen soms financieel bij, maar hun belangrijkste bijdrage is draagvlak.
- **Basisscholen:** ontvangers van het project.

Belang

- **Sport Fryslân:** het project draagt bij aan haar missie om sport en bewegen mogelijk te maken voor alle Friezen.
- **De Friesland Zorgverzekeraar:** geeft hiermee vorm aan haar maatschappelijke rol. Door te investeren in gezondheid, preventie en leefbaarheid wil DFZ de kwaliteit van leven verbeteren en de leefbaarheid van de samenleving bevorderen.

- **Friese gemeenten:** investeren in de jeugd voor vitale burgers in de toekomst.
- **Onderwijs(koepels):** gezonde, fitte leerlingen die beter leren.

Resultaat

De 49 vakleerkrachten van Sport Op Basisscholen bereiken momenteel:

- bijna 27.000 leerlingen (44% van de Friese basisschoolleerlingen);
- 220 basisscholen (47% van de Friese basisscholen);
- 18 gemeenten (75% van de Friese gemeenten).

Uit effectonderzoek van onderzoeks- en adviesbureau Kennispraktijk blijkt dat op basisscholen waar een vakleerkracht lesgeeft of begeleidt:

- kinderen hoger scoren op balans- en balvaardigheidstesten;
- kinderen motorisch vaardiger zijn;
- kinderen minder vaak overgewicht en obesitas hebben;
- tijdens de gymles minder tijd wordt besteed aan algemene zaken, zoals groepjes indelen, overgang naar een ander onderdeel en pauzes;
- geoefende vaardigheden vaker tijdens de gymles worden toegepast in een spel of een competitieve setting;
- kinderen vaker op de hoogte zijn van naschoolse activiteiten.

Dit alles in vergelijking tot basisscholen waar geen vakleerkracht betrokken is bij het bewegingsonderwijs.

Succesfactoren

- Alle partijen hebben hetzelfde belang voor ogen: de gezondheid van kinderen.
- De vakleerkrachten nemen de bewegingslessen niet volledig over. Zij brengen hun kennis over op de groepsleerkracht. De vakleerkrachten coachen dus de groepsleerkracht, zodat de kennis geborgd blijft in de toekomst en niet afhankelijk is van de aanwezigheid van een vakleerkracht.
- Vier tot zes keer per jaar organiseren we scholingen/workshops voor alle vakleerkrachten. Deze scholingen worden vooral gewaardeerd, omdat vakleerkrachten kennis en ervaringen kunnen uitwisselen en van elkaar kunnen leren.

Learnings

- Draagvlak in het onderwijs is essentieel. Het onderwijs moet de vakleerkracht wel accepteren en de meerwaarde inzien van de vakleerkracht.
- De vakleerkrachten moeten worden ingezet voor bewegingsonderwijs. Ze zijn er niet om problemen bij uitval van groepsleerkrachten op te vangen.
- Vakleerkrachten maken een koppeling met de sportvereniging (o.a. door clinics). Dat maakt het initiatief extra sterk omdat kinderen vanuit de gymles zo kunnen doorstromen naar de sportvereniging waar ze structureel kunnen sporten.

Meer weten?

Meer weten? Neem dan contact op met Finnie de Jong, communicatieadviseur bij De Friesland Zorgverzekeraar via Finnie.deJong@deFriesland.nl of bezoek de [website](#) van Sport Op Basisscholen.

Do's

- Het tot stand brengen van een PPS kost tijd: investeer.
- Zorg voor voldoende intern draagvlak.
- Bouw aan wederzijds vertrouwen.
- Zorg voor een duidelijke en gestroomlijnde externe communicatie: eenduidig communicatieplan, afstemming over woordvoering.
- Krijg wederzijdse verwachtingen en inzet helder.

Don'ts

- Ga niet voor korte termijn gewin in plaats van een lange termijn samenwerking.
- Wees niet te afwachtend.
- Laat geen onduidelijkheid bestaan over doelstellingen (verborgen agenda).
- Ga geen PPS aan als de visie van de andere partij teveel van die van jou verschilt.
- Ga geen PPS aan met een partij die schadelijk kan zijn voor je reputatie.